

Openbaar aanklager?

Om de controlerend accountant al dan niet vrij te pleiten voor de fraude bij Pels Rijcken, zou een onderzoek door een openbare tuchtrechtaanklager uitkomst kunnen bieden.

» [Download dit artikel \(pdf\)](#)

» [Download het hele nummer \(pdf\)](#)

Lex van Almelo

College van Beroep voor het bedrijfsleven

19/1202

Maatregel: terugverwijzing

Vindplaats: ECLI:NL:CBB:2021:857

Accountantskamer

15/361 Wtra AK

Maatregel: geen

Vindplaats: ECLI:NL:TACKN:2015:123

In 2002 pleitte de Parlementaire Enquête Commissie Bouwnijverheid (PEC) al voor “een soort ‘openbaar aanklager’ voor het accountantsberoep”. De accountantsorganisaties en de beroepsorganisatie sporen mogelijke misstanden niet actief op. De openbaar aanklager zou naar meer moeten kijken dan alleen controles van beursgenoteerde ondernemingen. De aanklager zou een onderzoeksbureau moeten krijgen met zelfstandige onderzoeksbevoegdheden, zoals een inzage-recht in accountantsdossiers. “Hij zou daarnaast de mogelijkheid kunnen krijgen een vooronderzoek te doen als het gaat om tuchtklachten. Op instigatie van de beroepsorganisatie, klagers of eigenstandig.”

Integriteitsschendingen

Tien jaar na de suggestie van de PEC verschijnt in mei 2012 op Accountant.nl een bericht, waarin de NBA schrijft dat zij haar handhavingsrol “uiterst serieus” neemt en acties inventariseert die deze rol nóg effectiever kunnen maken. Of de functie van aanklager zo wordt ingevuld als de critici voor ogen staat, kan de NBA moeilijk beoordelen. “Maar gelet op het beoogde resultaat en de kaders van de wet maken we onze actieve handhavingsrol waar.”

Het kan altijd nóg optimaler. Zo pleiten voorzitter Michiel Werkhoven van de Accountantskamer en LIO-voorzitter Ingrid Doerga acht maanden later voor een openbaar aanklager, omdat tuchtzaken over interne en overheidsaccountants uitblijven. Anno 2021 nog steeds trouwens.

In het najaar van 2020 begint compliance-adviseur Arnout van Kempen een frapper-toujours-campagne. Een apart instituut zou actief op zoek moeten gaan naar misslagen en integriteitsschendingen. “Die rol past bij het publiek belang”, licht hij desgevraagd toe.

Van Kempen krijgt bijval van René Vromans (AREP), die reageert op een tuchtrechtspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven over een accountant-administratieconsulent die de directeur van een zorginstelling helpt de WNT-norm te ontduiken. De accountant krijgt een half jaar cel en tekent daartegen hoger beroep aan. De strafzaak loopt nog als de Accountantskamer de tuchtklacht van het OM tegen de accountant behandelt. Uit angst belastende informatie te leveren voor de strafzaak verweert de AA zich niet in de tuchtzak.

In hoger beroep zegt het OM toe de uitspraak van de Accountantskamer niet in het strafdossier te stoppen. Het college bepaalt daarop dat de Accountantskamer de zaak opnieuw moet behandelen. De zaak doet Vromans denken aan een accountant die geen pensioenpremies voor zijn werknemers heeft betaald, die geen loonheffing en ob heeft afgedragen, wiens kantoor failliet is gegaan, maar die nog steeds werkt als accountant. Omdat de NBA de accountant niet aanpakt, heeft Vromans zijn hoop gevestigd op de openbare aanklager.

Volgens Ron Dohmen van de Belastingdienst/FIOD – als gemachtigde tien jaar betrokken bij tuchtprocedures die het Openbaar Ministerie aanspande tegen accountants – blijven er niet zo heel veel zaken liggen. Aan de andere kant vindt hij dat zo'n apart instituut actief op zoek zou moeten gaan naar schendingen van de VGBA. De beroepsgroep moet dat instituut voldoende toerusten, maar dat instituut moet niet het alleenrecht krijgen om klachten in te dienen, zoals in het bankentuchtrecht gebeurt.

OTA

De klacht van de NBA tegen de cfo van Vestia in 2015 is één van de weinige zaken, waarin het gebrek aan een goed toegerust aanklaaginstituut valt af te zien. Fraudes als bij Pels Rijkken, die vragen oproepen over de rol van de accountant, komen gelukkig niet zo heel vaak voor. Maar pas bij een actief opsporings- en vervolgingsbeleid zal blijken of er niet meer zaken aan de tuchtrechter zouden moeten worden voorgelegd. Zo weten we niet of er terecht nooit wordt geklaagd over interne en overheidsaccountants. Kortom, een beroepsgroep die haar publieke verantwoordelijkheid serieus neemt, moet haar actieve handhavingsrol waarmaken.

Dus op woensdag 4 mei 2022 opent de Openbare Tuchtrecht Aanklager (OTA) haar deuren in Amersfoort-Noord, halverwege Amsterdam-Zwolle. Dat is exact tien jaar na de in 2012 gesuggereerde daadkracht en twee decennia na de oproep van de Parlementaire Enquête Commissie.

Lex van Almelo is journalist.

GERELATEERD

MAGAZINE | 22 juni 2022

Haar accountants

'Nederland rekent op zijn accountants.' Dat is goed nieuws, omdat sommige delen van Nederland niet kunnen rekenen op de accountant. Partijen die het zwakst staan... →

MAGAZINE | 03 mei 2022

Ongehoord

Personen die na een feitenonderzoek een douw krijgen, klagen nogal eens over een gebrek aan hoor en wederhoor. Soms terecht, maar soms ook niet. Moet je iemand horen,... →

NIEUWS | 06 april 2022

Veel minder tuchtklachten in 2021

In 2021 werd er bij de Accountantskamer 84 keer geklaagd over een accountant, een forse daling ten opzichte van het jaar daarvoor, toen er tegen 170 accountants... →

NIEUWS | 25 maart 2022

Oud-accon topman dient tuchtklacht in tegen forensisch accountant

De voormalig bestuursvoorzitter van accon avm, Guus Delger, heeft een tuchtklacht ingediend tegen forensisch accountant Peter Schimmel. Die onderzocht op verzoek... →

MAGAZINE | 01 maart 2022

Moet de klaagdrempel omhoog?

Om de kwaliteit van de beroepsuitoefening te bevorderen moet de deur voor klagers wijd open staan en zijn drempels volgens de tuchtrechter taboe. Maar moet de klaagdrempel... →
